

ZGODOVINSKI ZBORNIK.

PRILOGA

„LAIBACHER DIOECESANBLATT-U.“

Izhaja v nedoločenih obrokih.

Četrto leto.

Ljubljana, meseca oktobra 1891.

Številka 17.

Diplomatarij.

16.

Bulla papeža Pija VI., s katero zatara nadškofijo goriško in njen kapitul, povzdigne ljubljansko škofijo v nadškofijo ter ji podredi senjsko-modruško vladikovino in vladikovino gradiskansko, ki se ima na novo ustanoviti. — Rim, dne 8. marca 1787.

(Nadaljevanje.)

Ac Decanatum Aychensem et sub eo respective comprehensas Parecias seu alias Ecclesias infrascriptas, videlicet: Unam Sancti Martini Episcopi Aych¹⁾ — et aliam Beate Marie Virginis Egg²⁾ — et aliam Sancte Magdalene Goldenfeld³⁾ — et aliam Sancti Thome Apostoli Kraxen⁴⁾ — et aliam Sancti Petri Apostoli Glogoviz⁵⁾ — ac aliam Beate Marie Virginis Tscheschenza⁶⁾ — et aliam Sancti Oswaldi ad Sanctum Oswaldum⁷⁾ — et aliam Sancti Martini Episcopi sub Kallenberg⁸⁾ — et aliam Sancte Margarithe Wodiz⁹⁾ — et aliam sancti Udalrici Episcopi Flödnig¹⁰⁾ — et reliquam Parecias, seu alias Ecclesias Beate Marie Virginis Terboje respective nuncupatas hujusmodi.

Ac Decanatum Kronaviensem et sub eo respective comprehensas Parecias, seu alias Ecclesias infrascriptas videlicet: unam Beate Marie Virginis Kronau¹¹⁾ — et aliam Sancti Leonardi Weissenfels — et aliam Sancti Spiritus Ratschach¹²⁾ — et aliam Sancti Michaelis Longfeld¹³⁾ — et aliam Sancti Leonardi Assling¹⁴⁾ — et aliam Sanctorum Albuini et Ingenuini Karnervellach¹⁵⁾ —

¹⁾ Dob. — ²⁾ Brdo. — ³⁾ Zlato polje. — ⁴⁾ Krašnja. — ⁵⁾ Blagovica. — ⁶⁾ Česnjice. — ⁷⁾ Št. Ožbalt. — ⁸⁾ Šmartin pod Šmarno goro. — ⁹⁾ Vodice. — ¹⁰⁾ Smlednik. — ¹¹⁾ Kranjska gora. — ¹²⁾ Ráteče. — ¹³⁾ Dovje. — ¹⁴⁾ Jesenice. — ¹⁵⁾ Koroška Bela.

et reliquam Parecias seu alias Ecclesias sancte Crucis Planina¹⁾ respective nuncupatas hujusmodi.

Ac Decanatum Obergöriachensem et sub eo respective comprehensas Parecias seu alias Ecclesias infrascriptas, videlicet: Unam Sancti Georgii Martyris Obergörjach²⁾ — et aliam Sancti Martini Episcopi Veldes³⁾ cum Insula Wert⁴⁾ — et aliam Sancti Jacobi Apostoli Reiffen⁵⁾ — et aliam Sancte Margarithe Woheinervellach⁶⁾ — et aliam sancti Joannis Baptiste Asp⁷⁾ — et aliam sancti Martini Episcopi Wochein⁸⁾ cum Goriusche⁹⁾ — et aliam sancti Nicolai Episcopi Feistriz¹⁰⁾ — et aliam sancti Petri Apostoli Rattmannsdorf — et aliam sancti Clementis Rodain¹¹⁾ — et aliam sancti Udalrici Episcopi Vigaun — et aliam Beate Marie Virginis Lees — et aliam sancti Jacobi Apostoli Leschach — et aliam Sanctissime Trinitatis Stainbüchel — et aliam sancti Andree Apostoli Möschnach — ac reliquam Parecias seu alias Ecclesias sancte Crucis Dobroua¹²⁾ respective nuncupatas supradictas.

Ac Decanatum Crainburgensem et sub eo respective comprehensas Parecias seu alias Ecclesias infrascriptas, videlicet: Unam sanctorum Cancii et Canciani Crainburgum — et aliam sancti Petri Apostoli Höfflein¹³⁾ — et aliam sancti Sixti Pape et Martyris Predassl¹⁴⁾ — ac

¹⁾ Rovte nad Jesenicami. — ²⁾ Görje. — ³⁾ Grad. — ⁴⁾ Na Jezeru. — ⁵⁾ Ribno, ekspozitura grajska. — ⁶⁾ Bohinjska Bela. — ⁷⁾ Zasp. — ⁸⁾ Srednja vas (Bohinj). — ⁹⁾ Koprivnik nad Bohinjem. ¹⁰⁾ Bohinjska Bistrica.

¹¹⁾ Ródine, sedaj podružnica fare brezniške; do leta 1821. je bila farna cerkev.

¹²⁾ Dobráva pri Kropi. — ¹³⁾ Preddvor. — ¹⁴⁾ Predoslje.

aliam Beate Marie Virginis Kanker¹⁾ — et aliam sancti Martini Episcopi Terstenig — et aliam sancte Crucis penes Neumarkt²⁾ — et aliam sancti Jacobi Apostoli Pirkendorf³⁾ — et aliam Beate Marie Virginis Lauffen⁴⁾ — et aliam sancti Petri Apostoli Nakles⁵⁾ — et aliam sancti Andree Goritsche — ac reliquam Parecias seu alias Ecclesias sancti Viti Martyris Unter-Dupplach⁶⁾ respective nuncupatas hujusmodi.

Ac Decanatum sancti Martini extra Crainburg et sub eo respective comprehensas Parecias seu alias Ecclesias infrascriptas, videlicet: Unam sancti Martini Episcopi ad sanctum Martinum penes Crainburg — et aliam sancti Pauli Apostoli Mautschitsch — et aliam sancti Jodoci in Monte⁷⁾ — et aliam sancti Nicolai Episcopi Ouschische⁸⁾ — et aliam sancti Egidii Abbatis Festniz⁹⁾ — et aliam sancti Stephani Protomartyris Zeuer¹⁰⁾ — et aliam sancti Joannis Baptiste Preska — et aliam sancti Nicolai Eberg¹¹⁾ — et reliquam Parecias seu alias Ecclesias sancti Leonardi Kropp respective nuncupatas hujusmodi.

Ac Decanatum Hyperlabacensem, et sub eo respective comprehensas Parecias seu alias Ecclesias infrascriptas, videlicet: Unam sancti Pauli Apostoli Hyperlabacum¹²⁾ — et aliam Beate Marie Virginis Lohitsch¹³⁾ — et aliam sancti Joannis Baptiste Hotederschitz — et aliam sancti Michaelis Greüth¹⁴⁾ — et aliam sancti Britii Episcopi Podlipo — et aliam sancte Crucis Weuke¹⁵⁾ — et aliam sancti Joannis Baptiste Freudenthal¹⁶⁾ — et aliam sancti Udalrici Episcopi Sappane¹⁷⁾ — et aliam Nativitatis Beate Marie Virginis Pillichgrazium¹⁸⁾ — et aliam Beate Marie Virginis Assumptae Horjul prope templum Schönbrun¹⁹⁾ — et aliam sancti Jodoci supra Pillichgraz²⁰⁾ — ac reliquam Parecias seu alias Ecclesias sancti Leonardi Schwarzenberg²¹⁾ respective nuncupatas supradictas.

Ac Decanatum Iggensem, et sub eo respective comprehensas Parecias, seu alias Ecclesias infrascriptas, videlicet: unam sancti Martini Episcopi Igg — et aliam Nativitatis Beate Marie Virginis Thomischl — et aliam sancte Margarithe Gollo — et aliam sancti Viti Martyris Schelimle²²⁾ — ac reliquam Parecias seu alias Ecclesias Beate Marie Virginis Kurescheg²³⁾ respective nuncupatas prefatas.

1) Kokra. — 2) Križe pri Trziču. — 3) Podbrezje. — 4) Ljubno. — 5) Naklo. — 6) Spodnje Duplje. — 7) Št. Jošt pri Kranju. — 8) Ovsiše. — 9) Zgornja Besnica. — 10) Sora. — 11) Jerperca, podružnica sorske fare. — 12) Vrhnika. — 13) Logatec. — 14) Rövte. — 15) Bevke, vrhniška ekspozitura. — 16) Cerkev kartuzijanskega samostana v Bistri. — 17) Zaplana. — 18) Polhov Gradec. — 19) Vrzdeneč, podružnica fare horjulske. — 20) St. Jošt pri Polhovem Gradcu. — 21) Črni Vrh nad Polhovim Gradcem. — 22) Želimlje. — 23) Kuresček, podružnica izanske fare.

Ac Decanatum sancti Bartholomei in Campestribus et sub eo respective comprehensas Parecias seu alias Ecclesias infrascriptas, videlicet: Unam sancti Bartholomei Apostoli in Campestribus¹⁾ — et aliam Beate Marie Virginis Landstrass²⁾ — et aliam sancti Georgii Martyris Obernussdorf³⁾ — ac aliam sancte Crucis Grosswrußniz⁴⁾ — ac aliam sanctissime Trinitatis Pleteriach⁵⁾ — et aliam sancte Crucis Scharffenberg⁶⁾ — et aliam sancte Anne Dobouz — et aliam sancti Georgii Martyris ad sanctum Georgium⁷⁾ — ac reliquam Parecias seu alias Ecclesias sancti Bartholomei Apostoli Kosseza⁸⁾ respective nuncupatas prefatas.

Ac Decanatum Lytopolitanum et sub eo respective comprehensas Parecias, seu alias Ecclesias infrascriptas, videlicet: Unam Beate Marie Virginis Lytopolis⁹⁾ — et aliam Beate Marie Virginis Minkendorf¹⁰⁾ — et aliam sancti Georgii Martyris Neül¹¹⁾ — et aliam sancti Martini Episcopi unter-Tuchain¹²⁾ — et aliam Beate Marie Virginis ober-Tuchain¹³⁾ — et aliam sancti Antonii Abbatis Neuthal¹⁴⁾ — et aliam sancte Margarithe Radomle¹⁵⁾ — et aliam sancte Anne Goist¹⁶⁾ — et aliam sancte Agnetis Virginis Sello — et aliam sancti Udalrici Episcopi Rabensperg¹⁷⁾ — et aliam sancti Martini Episcopi Moraütsch¹⁸⁾ cum Grossdorff¹⁹⁾ — et aliam Sanctissime Trinitatis ad sanctissimam Trinitatem²⁰⁾ — et aliam sancti Laurentii Martyris Goreina (?) — et aliam sancti Andree (?) Apostoli Petsch²¹⁾ — ac reliquam Parecias seu alias Ecclesias sancti Georgii Martyris Jauchen²²⁾ respective nuncupatas predictas.

Ac Decanatum Michelstettensem, et sub eo respective comprehensas Parecias seu alias Ecclesias infrascriptas, videlicet: Unam Beate Marie Virginis Michelstetten²³⁾ — et aliam Beate Marie Virginis Zirklach — et aliam sancti Udalrici Episcopi Ulrichsberg — et aliam Sancti Mathie Apostoli Salloch²⁴⁾ — et aliam sancti Georgii Martyris ad sanctum Georgium in Campo²⁵⁾ — et aliam sancti Mihaelis Oscheuik²⁶⁾ — et aliam sancte Anne Teüniz²⁷⁾ — et aliam sancti Nicolai Episcopi

1) Št. Jernej. — 2) Kostanjevica. — 3) Gorenja Orehovica, podružnica sentjernejske fare. — 4) Brusnice.

5) Cerkev v Pletarjih, ležeča v sentjernejski fari. Ne pravimo preveč, ako rečemo, da je bila to najplemenitejša gotska stavba na Kranjskem. Zidali so jo kartuzijani, za temi so jo pa dobili v last jezuitje. Sedaj je zalibog že na pol razvalina.

6) Svibno. — 7) Št. Jurij pod Kumom. — 8) Košica, ekspozitura fare sentjurske pod Kumom. — 9) Kamnik. — 10) Mekine. — 11) Nevlje. — 12) Spodnji Tuhinj. — 13) Zgornji Tuhinj. — 14) Špi-talič. — 15) Radomlje, podružnica kamniška. — 16) Gozd. — 17) Vranja peč. — 18) Moravče. — 19) Velika vas v moravški fari. — 20) Sv. Trojica, podružnica moravska. — 21) Farna cerkev sv. Jerneja (ne sv. Andreja) v Pečah. — 22) Ihan. — 23) Velesovo. — 24) Zalog, podružnica fare cerkljanske. — 25) Šent-Jurij pri Kranju. — 26) Olsevek, podružnica fare sentjurske. — 27) Tunjice.

Seppach¹⁾ — et aliam Beate Marie Virginis Neumarkt¹⁾ — et aliam sancte Catharine Virginis et Martyris Lom²⁾ — ac reliquam Parecias seu alias Ecclesias sancte Anne Loibl³⁾ respective nuncupatas predictas.

Ac Decanatum Locopolitanum et sub eo respective comprehensas Parecias, seu alias Ecclesias infra-scriptas, videlicet: Unam sancti Georgii Martyris Altenlak⁴⁾ — et aliam sancti Jacobi Apostoli Locopolis⁵⁾ — et aliam Beate Marie Virginis Erenburgen (?)⁶⁾ — et aliam sancti Thome Apostoli Furten⁷⁾ — et aliam sancti Petri Apostoli Selzach — et aliam sancti Leonardi ad sanctum Leonardum⁸⁾ — et aliam sancti Clementis Wukouschitza⁹⁾ — et aliam sancte Lucie Virginis et Martyris Draschgosch¹⁰⁾ — et aliam sancti Nicolai Episcopi Sarz¹¹⁾ — et aliam Beate Marie Virginis Salliloch¹²⁾ cum Als¹³⁾ — et aliam sancti Antonii Abbatis Eisern¹⁴⁾ — et aliam sancti Martini Episcopi Pölland¹⁵⁾ — et aliam sancti Joannis Baptiste Tratta — et aliam sancti Viti Martyris Lutschne — et aliam sancti Pauli Apostoli Altostlitz¹⁶⁾ — et aliam sancti Udalrici Episcopi Haselbach¹⁷⁾ et aliam sancti Martini Episcopi Seürach¹⁸⁾ — et aliam sancti Udalrici Episcopi Sauraz¹⁹⁾ — et aliam sanctorum trium Regum Verh — et reliquam Parecias seu alias Ecclesias sancti Joannis Nepomuceni Neustlitz²⁰⁾ respective nuncupatas predictas.

Ac Decanatum Vallis Jucose,²¹⁾ et sub eo respective comprehensas Parecias seu alias Ecclesias infra-scriptas, videlicet: Unam videlicet Beate Marie Virginis Zirkniz — et aliam sancte Margarithe Virginis et Martyris Alben²²⁾ — et aliam sancti Antonii de Padua Haasberg²³⁾ — et aliam sancti Martini Episcopi Maunitz²⁴⁾ — et aliam sancti Pauli Apostoli Scherouniza²⁵⁾ — et aliam sancti Viti Martyris Presser — et aliam Beate Marie Virginis Trauerberg²⁶⁾ — et aliam sancte Margarithe Virginis et Martyris Franzdorf²⁷⁾ — ac reliquam Parecias seu alias Ecclesias sancte Crucis Rakitna respective nuncupatas prefas.

Ac Decanatum Sitticensem²⁸⁾ et sub eo respective comprehensas Parecias seu alias Ecclesias infra-scriptas, videlicet: Unam sancti Andree Apostoli Alba²⁹⁾ — et aliam sancti Laurentii Martyris Arch — et aliam

¹⁾ Zapoge. — ²⁾ Podružnica fare tržiške. — ³⁾ Podružnica sv. Ane pod Ljubeljem, fare tržiške. — ⁴⁾ Stara Loka. — ⁵⁾ Škofja Loka. — ⁶⁾ Ehrengruben, Cerengrob, podružnica starološka. — ⁷⁾ Brode, podružnica škofjeloška. — ⁸⁾ Št. Lenart. — ⁹⁾ Bukovšica. — ¹⁰⁾ Dražgoše. — ¹¹⁾ Sorica. — ¹²⁾ Zali log. — ¹³⁾ Davča. — ¹⁴⁾ Železniki. — ¹⁵⁾ Poljane nad Loko. — ¹⁶⁾ Stara Oselica. — ¹⁷⁾ Leskovic. — ¹⁸⁾ Ziri. — ¹⁹⁾ Zavrac. — ²⁰⁾ Nova Oselica. — ²¹⁾ Bistra. — ²²⁾ Farna cerkev v Planini pri Rakeku. — ²³⁾ Kapela v gradu Haasberg pri Planini. — ²⁴⁾ Unee. — ²⁵⁾ Žerovnica, podružnica grahovske fare. — ²⁶⁾ Žalostna gora, podružnica preserske fare. — ²⁷⁾ Borovnica. — ²⁸⁾ Zatiška dekanija. — ²⁹⁾ Bela cerkev.

sancti Cantiani Martyris Guttenwert¹⁾ cum Hrovaskivrod — et aliam sancti Jacobi Apostoli Teutsche²⁾ — et aliam sancti Georgii Martyris Döbernig³⁾ — et aliam sanctissime Trinitatis Unterhaudovitz⁴⁾ — et aliam sancti Joannis Baptiste Sella sub Schönberg⁵⁾ — et aliam sancte Margarithe Virginis et Martyris Lusthal⁶⁾ — et aliam sancte Helene ad sanctam Helenam⁷⁾ — et aliam sancte Margarithe Virginis et Martyris prope Klingenfels⁸⁾ — et aliam sancti Martini Episcopi penes Lithai⁹⁾ — et aliam sanctorum Hermagore et Fortunati Martyrum Liberga¹⁰⁾ — et aliam sancti Antonii Abbatis (?) Stangenwald¹¹⁾ — et aliam sancti Michaelis Monspurg — et aliam Beate Marie Virginis Kleingallenberg seu Homec — et aliam sanctorum Cosme et Damiani Obergurk¹²⁾ — et aliam Beate Marie Virginis Hamer-Gurk (?) — et aliam sanctorum Petri et Pauli Apostolorum Sagor¹³⁾ — et aliam Beate Marie Virginis Haarland vel Samarie¹⁴⁾ — et aliam sancti Georgii Martyris ad sanctum Georgium¹⁵⁾ — et aliam Beate Marie Virginis Koppain — et aliam sancti Jacobi Apostoli Pollitz — et aliam Beate Marie Virginis Treffen — et aliam sanctorum Hermagore et Fortunati Martyrum Seisenburg¹⁶⁾ — et aliam sancti Michaelis penes Seisenburg¹⁷⁾ — et aliam Beate Marie Virginis Tschemschenig¹⁸⁾ — et aliam sancti Viti Martyris ad sanctum Vitum penes Sittich¹⁹⁾ cum Ossredeg — et aliam Beate Marie Virginis Sitticium²⁰⁾ — et aliam sancti Andree Apostoli Watsch²¹⁾ — et aliam Beate Marie Virginis in Monte²²⁾ — et aliam sancti Nicolai Episcopi Saua²³⁾ — et aliam sancte Helena Hotitsch — et aliam sancti Bartholomei Apostoli Ambruss — et aliam sancte Crucis penes Thurn²⁴⁾ — et aliam sancti Michaelis Tschatesch — et aliam sancti Gottardi Trojana²⁵⁾ — et aliam sancti Nicolai Episcopi Hynach²⁶⁾ — et aliam sancti Laurentii Martyris Collobrath²⁷⁾ — et aliam sancti Benedicti Krösniz²⁸⁾ — et aliam sancti Laurentii Martyris Temeniz²⁹⁾ — et aliam sancti Petri Apostoli penes Weinhof³⁰⁾ — et aliam sancti Joannis Baptiste Neüdek³¹⁾ — et aliam sancte Margarithe Virginis et Martyris Preschgain³²⁾

¹⁾ Škocijan pri Dobrávi s Hrovaškim brodom. — ²⁾ Telče, podružnica škocijanska. — ³⁾ Dobrnice. — ⁴⁾ Ajdovica. — ⁵⁾ Sela pri Šumbregu. — ⁶⁾ Dol. — ⁷⁾ Sv. Helena pri Dolu. — ⁸⁾ Šmarjeta pri Klevevžu. — ⁹⁾ Šmartin pri Litiji. — ¹⁰⁾ Liberga, podružnica smartinska.

¹¹⁾ Sv. Antona Padovanskega (ne opata) v Štangi; vsaj sedaj je to glavni patron, dasi ima tudi sv. Anton opat svoj altar.

¹²⁾ Krka. — ¹³⁾ Farna cerkev v Zagorji ob Savi. — ¹⁴⁾ Šmarje. — ¹⁵⁾ Št. Jurje pri Šmarji. — ¹⁶⁾ Žužemberk. — ¹⁷⁾ Smihel pri Žužemberku. — ¹⁸⁾ Čemšenik. — ¹⁹⁾ Št. Vid pri Zatičini. — ²⁰⁾ Veličastna cerkev bivšega cistercijskega samostana v Zatičini. — ²¹⁾ Vače. — ²²⁾ Sv. Gora. — ²³⁾ Sava. — ²⁴⁾ Sv. Križ pri Litiji. — ²⁵⁾ Št. Gotard. — ²⁶⁾ Hinje. — ²⁷⁾ Kolovrat. — ²⁸⁾ Kresnice. — ²⁹⁾ Št. Lovrenc ob Témenci. — ³⁰⁾ Šempeter pri Novem mestu. — ³¹⁾ Mirna. — ³²⁾ Prežganje.

— et aliam sancti Nicolai Episcopi Jantschberg¹⁾ — et aliam Beate Marie Virginis Primskou²⁾ — et aliam Beate Marie Virginis Prindl³⁾ — et aliam sanctorum Simonis et Jude Apostolorum Tschernutsch⁴⁾ — et aliam Beate Marie Virginis in Alpibus⁵⁾ — et aliam sancti Leonardi Sostrou⁶⁾ — et reliquam Parecias seu alias Ecclesias sancti Lamberthi ad sanctum Lamberthum⁷⁾ respective nuncupatas predictas.

Ac Decanatum Rudolphswertensem et sub eo respective comprehensas Parecias seu alias Ecclesias infrascriptas, videlicet: Unam sancti Nicolai Episcopi Neostadium⁸⁾ — et aliam sancti Ruperti ad sanctum Rupertum⁹⁾ — et aliam sancte Crucis et sancti Leonardi Groszirnig¹⁰⁾ vel Gabriele¹¹⁾ — et aliam sancti Cantiani Martyris Hönigstein¹²⁾ — et aliam sancte Ursule Taubenberg¹³⁾ — et aliam sancti Michaelis penes Rudolphswert¹⁴⁾ — et aliam sancti Josephi Pöllandt¹⁵⁾ — et aliam Beate Marie Virginis Untertaütschau — et aliam sancti Petri

¹⁾ Janče. — ²⁾ Primskovo. — ³⁾ Studenec. — ⁴⁾ Črnuče. — ⁵⁾ Sveta Planina. — ⁶⁾ Sostro. — ⁷⁾ Št. Lambert. — ⁸⁾ Novo mesto. — ⁹⁾ Št. Rupert. — ¹⁰⁾ Veliki Cirknik, podružnica šent-rupertska. — ¹¹⁾ Gabrijele, podružnica svetotrojiška. — ¹²⁾ Mirna peč. — ¹³⁾ Golobinjek, mirnopaška podružnica. — ¹⁴⁾ Šmilhel pri Novem mestu. — ¹⁵⁾ Stari trg pri Poljanah.

Apostoli Unter-Laak¹⁾ — et aliam sancti Egidii Abbatis Unter-Nassenfus²⁾ — et aliam sancte Crucis Savenstain³⁾ — et aliam Beate Marie Virginis Pillichberg⁴⁾ — et aliam Beate Marie Virginis Stoppitsch⁵⁾ — et aliam Beate Marie Virginis Maichau⁶⁾ — et aliam sanctorum Cosme et Damiani Dousch⁷⁾ — et aliam sancti Erasmi Martyris Einöd⁸⁾ — et aliam Beate Marie (?) Virginis in Termis⁹⁾ — et aliam sancti Jacobi Apostoli Waltendorf¹⁰⁾ — et aliam sancti Elie Prophete Pretschna¹¹⁾ — et aliam Beate Marie Virginis in Thal¹²⁾ — et aliam sancti Joannis Baptiste in Valle¹³⁾ — et aliam sanctissime Trinitatis ad sanctissimam Trinitatem¹⁴⁾ — et aliam sancti Joannis Baptiste (?) Schweinberg¹⁵⁾ — et reliquam Parecias seu alias Ecclesias sancti Petri Apostoli Ratschach¹⁶⁾ respective nuncupatas predictas. (Konec prihodnjic.)

¹⁾ Unter-Lag (Nemska Loka) na Kočevskem.

²⁾ Mokronog. — ³⁾ Boštanj. — ⁴⁾ Polšnik. — ⁵⁾ Stopiče. —

⁶⁾ Podgrad. — ⁷⁾ Dolž, podružnica stopiške fare. — ⁸⁾ Soteska.

⁹⁾ Toplice, a patrona farne cerkve je vsaj sedaj sveta Ana, ne Mati božja.

¹⁰⁾ Valta vas. — ¹¹⁾ Prečna. — ¹²⁾ Dole. — ¹³⁾ Št. Janž. —

¹⁴⁾ Sv. Trojica pri Tržišču.

¹⁵⁾ Vrh pri Vinici, ki ima pa patrona sv. Janeza Evangelista.

¹⁶⁾ Radeče pri Zidanem mostu.

Doneski k zgodovini zvonarjev in zvonov po Kranjskem.

(Pise J. Šašelj. — Dodatek.)

Ker sem prejel med natiskovanjem tega spisa zopet iz raznih krajev¹⁾ doneskov, naj priobčim v tem »Dodateku« postlano mi gradivo.

B. Zvonovi z napisom, brez imena zvonarjevega.

a) Z gotskimi majuskulami.

Podolgovat zvon v Zalogu v cerkljanski fari ima napis: *Ego sum * qui * peccavi * inique * egi * avertatur * obsecro * furor * tuus * a populo * tuo * et * eu * recordare*

¹⁾ Poslali so mi napise čč. gg.: F. Hönigman za Osilnico; Anton Koblar za Šenčur pri Kranju, Mengeš in Sv. Jakob pri Savi; Ivan Kobilica za Črnuče; J. König za Vinico; A. Pipan za Polico; Ivan Podboj za Planino; I. Šalehar za Dole; A. Bojanec za Šentjur pod Kumom in Šentjanž; I. Fertin (zopet) za Šmarije; J. Gregorič za Višnjo goro; I. Hladnik za Polhov gradec; J. Kramarič za Hinje; I. Lavrenčič za Cerklje in Kranj; A. Lesjak za Dobrovo; I. Nemanjič za Faro pri Kostelu; Fr. Pokorn (zopet) za Grad, Gorje, Mošnje, Podbrezje, Radovljico in Zasp. Razven teh so mi poslali nekoliko podatkov še gg.: profesor I. Franke; nadučitelj: F. Trošt za Ig, Golo, Št. Jurje pri Šmariju in Želmlje — in R. Justin; bogoslovec I. Barle in G. Križnik.

* domine * testamenti * tui * et dic * angelo * percutienti * cesset * jam * manus * tua * ut * non * decoletur * terra * et * ne * perdes * omnem animam * anno * domini * millesimo CCCXXXIII.

b) Z gotskimi minuskulami.

V Laniščih, šmarijske fare, visi zvon z napisom: ** sanctus † Marcus * Maria * hilf * iohannes † Lucas † Marcus*. O njem mi piše gospod Fertin: zeló star, jako podolgaste oblike, brez letnice.¹⁾

V Loki pri Mengšu ima srednji zvon napis: *Maria ◊ unr*. V podružnici sv. Jakoba v preški fari pa ima zvon štirikrat ravno isti napis. — V podružnici v Mevkušu v gorjanski fari z napisom: *Ius Maria hilf uns aus aller not amen*. Med besedami je žival, podobna psu. — Mali zvon na Kamenci v šentjanški

¹⁾ G. Pokorn pa je čital isti napis tako-le: ** Ioannes * Lucas † Marcus * X † Ud * Maria * hilf **. Razven tega poroča o drugem napisu na istem zvonu, ki je pa še težje razvozljati. Tega je čital pa tako-le: ** Sanctus * Deus † X Cru mea g ar † u Matheus **.

fari: *Maria † hilf † uns † aus † aller † not † M* —. O njem pripovedujejo ljudje, da je veliko srebra v njem, zato, ker ima tako lep, čist glas. — V Britofu, šenčurske fare pri Kranju, visi mal zvon, širok in visok po 0:49 m, ki ima zgoraj venec gotskih listov, med listi pa so po ena in po štiri živali podobne psom in zajcem. Pod gotsko letnico 1488 je gotski prestol, na katerem sedi sveti Andrej, na vsaki strani pa je vitez v železni opravi. — V Dvoru, pograjske fare, ima mali zvon ta-le napis: *Maria hilf uns aus aller note! Anno Domini millesimo LXXX † LIIIOO*. Spodaj pa z gotskimi črkami: *hilf uns aus aller note und der hl † Peter*. In okrog: *O. M. D. P. R.* Tako je bral in mi poslal napis g. kapelan I. Hladnik. A. v »Mitthlg. d. hist. Ver. f. Krain« 1848, str. 74, pa piše Anton Jellouschek o ravno tem zvonu: die kleinere 16 Zentner schwere Glocke hat die Jahreszahl † CCCCC † XXVI † und die Aufschrift: »Heiliger Herr Gott hilf uns aus unserer Noth«. Diese Glocke ist also im Jahr nach dem Beginne (1525) des Baues gegossen worden. Kdo ima tedaj prav, gospod Hladnik, ki je bral 1426, ali Jellouschek, ki je zapisal 1526? ¹⁾ — V Selu v isti fari ima mali zvon napis: *got † helf † uns † aus † aller † not † und † die † heilig † santgedrat²⁾ † 1536 †*.

c) Z latinskimi majuskulami.

V malih linah v Hrastju v šenčurski fari visi zvon iz leta 1488. — V grajski kapeli na Goričah v preški fari ima zvon napis: *Jesus Maria sancta Anna audi nos nam te filius nihil negans honorat salva nos Jesu pro quibus virgo mater et avia orant. Amen. Anno Christi 1626*. — Iz leta 1645 v Stiški vasi cerkljanske fare z napisom: *Cruz Christi salva nos*. — Iz l. 1651 na Suhorju v viniški fari. — Iz l. 1654 v podružnici sv. Marjete v preški fari z napisom: *Illustrissimus Dns Dns Joannes Sigismundus Cusitz Vicecapitaneus Ogellinensis me fie. fe.* — Iz leta 1676 v Dvoru pograjske fare. — Iz leta 1679 in 1685 v Smerjenih v šentjurski fari pri Šmariju. — Iz leta 1689 na Smuku v semiški fari z napisom: *Carnioliae expensis † Styria me fudit † Croatiae confinia fruentur*. — Iz leta 1685 v Novi vasi višnjegorske fare z napisom: *Gloria in excelsis deo*. — Iz leta 1691 na Smuku v semiški fari z napisom: *F. B. S. R. I. C. A. L. D. I. O. O. T. S. E. T. Omnia ad Dei gloriam*. — Iz l. 1695 v Novi Lipi v viniški fari. — Iz l. 1858 na pokopališču pri sv. Krištofu v Ljubljani z napisom: *sVb zIerer CoepI CItare LabaCenses aD sorteM*.

¹⁾ Bolj verjetno se nam zdi, ako čitamo: *MCCCCLXXVI*. (1476), ker mesto petih C, kakor je čital Jellouschek, bi se bilo rajše pisalo D; in mesto dveh L, kakor je čital g. Hladnik jeden sam C; racijonelno je torej jedino le *MCCCCLXXVI*. (Op. uredn.)

²⁾ Sant Gedrut (Jedert), kakor v kranjskem missalu.

C. Zvonovi z napisi in zvonarjevimi imenom.

a) Ljubljanski zvonarji.

Mihael Remer. Njegova zvona se nahajata: iz l. 1634 v Podrebri v pogrjski fari in iz l. 1638 v podružnici sv. Mihaela v dolski fari. — Naj pripomnim še o zvonu iz Dvora, omenjenem v stolpeu 127, kar piše o njem Ant. Jellouschek v »Mittheil. d. hist. Ver. für Krain« 1848, str. 74: »die grössere, 18 Zentner schwere Glocke hat die Aufschriften: »Jesus CXPS vincit, Jesus CXPS regnat, Jesus CXPS imperat«, und »Ora pro nobis Ste Petre«. Unten am Rande steht aber: »Michael Remer Labaci me fecit anno MDCXXXX«. Zwischen diesen Aufschriften befinden sich — gleichsam als wären sie aufgedrückt — Ansichten der Reversseiten mehrerer Münzen des 16. und 17. Jahrhunderts, welche jedoch von gleichem Metalle sind, als die Glocke, indem der Glockengiesser auch die zu seiner Zeit hierlands cursirenden Münzen in das Modell künstlicher Weise einzuprägen wusste. Es sind nämlich Reversseiten der Thaler der Erzherzoge Maximilian (gest. 1618), Leopold von Tirol (gest. 1632), ferner der grösseren venetianischen Silbermünzen mit dem Weltheilande und der Umschrift: »Tibi Soli Gloria«, endlich Silberkreuzer mit dem Wappen Ungarns. Diese Münzen sind fast so gut bildlich dargestellt, als derlei wirkliche Münzen aussehen.«

Ferdinandus Eisenberger. Njegov zvon iz l. 1691 se nahaja v Novi vasi v višnjegorski fari.

Adam Kokhel. Njegov zvon visi v farni cerkvi v Osilnici z napisom: *in onorem beate Marie virginis et s. Petri huius patroni ecclesiae fusa est hec campana. Adam Kokhel zu Laibach goss mich anno MDCXLIIII*

Jakob Boset. Mali zvon njegov na Kalu v šentjanški fari ima napis: *Jakob Boset zu Laibach hat mich gegossen 1661*.

David Polster. Zvon njegov iz leta 1668 visi v cerkvi na Trati v velesovski fari.

Casparus Franchi. Njegovi zvonovi se nahajajo: Iz l. 1690 v podružnici sv. Mohorja in Fortunata v pogrjski fari — in v Setnici ravno tam z navadnim napisom. — Iz l. 1691 v podružnici sv. Mohorja in Fortunata v pogrjski fari, in iz leta 1692 v Selu iste fare. — Iz l. 1693. v farni cerkvi v Višnji gori z navadnim napisom. Pod tem pa sta zatiški in gallenfelsov grb združena pod opatsko infulo in palico. — Iz l. 1694 dva zvona v Vokvi v šenčurski fari. — Iz l. 1697 na Pešati v fari sv. Jakoba in na Jelenjih v dolski fari. — Iz l. 1700 veliki zvon v Srednji vasi šenčurske fare s pristavkom: *Fusa sub parrocho Jacobo Kertsch*. — Iz l. 1701 v cerkvi sv. Janeza v izžanski fari. — Iz l. 1704 v Dedinolu v višnjegorski fari. — Iz leta 1705 v podružnici

sv. Jedrta v ižanski fari. — Iz leta 1708 v podružnici sv. Andreja v isti fari. — Iz l. 1713 v Primskovem pri Kranju z napisom: *tonItrV taCta et refeCta fusa per casparum Franchi sub a. d. r. parocho matheo senVshka nona Die MaII.* — Iz l. 1714 v Fari pri Kostelu in v cerkvi sv. Križa v ižanski fari. — Iz l. 1716 v podružnici sv. Ožbalta v kranjski fari. — Iz leta 1717 v Hujah v isti fari in srednji zvon v podružnici na Gradišču, fare Št. Vid pri Zatičini. z napisom: *Opus Caspari Franchi Labacensis Anno Domini 1717* ter z drugim navadnim napisom: *Fugite partes adversae . . .* Iz l. 1719 v Šentjurju pod Kumom in na Selih v višnjegorski fari. — Iz l. 1720 na Dobrovi. — Iz l. 1722 v Smolniku v pograbski fari. — Iz l. 1725 veliki zvon v podružnici na Gradišču, fare Št. Vid pri Zatičini z napisom: *Casparus Franchi me fudit Labaci Anno 1725.* Zgoraj pa ima napis: *Vicit leo de tribu Juda longe sint adversa.* — Iz l. 1727 na Visokem v šenčurski fari. — Iz l. 1729 v cerkvi sv. Gregorija v ižanski fari in na Zg. Brniku v cerkljanski fari. — Iz leta 1730 dva zvana v Šmartinem v cerkljanski fari. — Iz l. 1732. na Dobrovi.

Heinrich Rausch. V farni cerkvi v Fari pri Kostelu ima zvon ta-le napis: *Me fudit Heinrich Rausch Labaci Anno 1729. Ecce Signum Crucis Domini Nostri Jesu Christi Fugite Partes Adversae.* A v stolpcu 138 priobčil sem zvon iz l. 1736. z imenom »Rauch«. Katero ime je pravo?

Josephus Samassa. Njegovi zvonovi so: Iz l. 1736 in 1740 na Štefanji gori v cerkljanski fari. — Iz l. 1738 v Dvorjah v isti fari. — Iz l. 1750 v farni cerkvi v Dupljah in na Pungrtu v kranjski fari.

Antonius Samassa. Njegovi zvonovi visé: Iz l. 1746 v Hujah pri Kranju. — Iz l. 1742 v farni cerkvi sorske fare. — Iz l. 1750 v farni cerkvi v Višnji gori.

Zaharias Reidt. Njegovi zvonovi so še: Iz l. 1753 v farni cerkvi v Polici in v podružnici sv. Lamberta v goriški fari. — Iz l. 1756 v Dedindolu v višnjegorski fari z napisom: *Durch . feyr . und . hiz . bin . ich . geflossen . Cacharias . Reidt . hat . mich . gegossen . in . Laibach.* — *A . fulgere . et . tempestate . Jesu . Christe.* — Iz l. 1757 na Selih v višnjegorski fari. — Iz l. 1758 v Dvorjah cerkljanske fare. — Iz l. 1761 v Dvoru v pograbski fari. — Iz l. 1766 v Troščinah v poliški fari. — Iz l. 1768 na Pešati v fari sv. Jakoba. — Iz l. 1769 v cerkvi sv. Jurija pri Trziču.

Joannes Reid. Dva njegova zvonova iz l. 1776 se nahajata: Na Kamnici v šentjanški fari in na Smuku v semiški fari. O družih dveh pa, ki visita na Selih v šmarijski fari, poslal mi je g. I. Fertin napisa: I. *Hae duae campanae fusae sunt sub Parocho Cajetano a Gallenfels.* — *Opus Joannis Reiss. Labaci 1783.* — *Ecce crucem*

Domini nostri Jesu Christi fugite partes adversae vicit leo de tribu Juda radix David Alleluia. Tehta 18 st. — II. *A fulgere et tempestate Jesu Christe. Opus Joannis Reiss Labaci 1776.* Ker pa sta zvana ulita v istem času, ko je lil Joannes Reid in ker do zdaj ni znan zvonar z imenom Reiss, menim, da je Reiss le napačno čitano mesto Reid.

Lucas Dimiz. Zvonovi njegovi so: Iz l. 1734 na Kalu v šentjanški fari in v Kriški vasi v višnjegorski fari. — Iz l. 1735 v Srednji vasi v šenčurski fari. — Iz l. 1737 v Prelesji v dolski fari. — Iz l. 1739 v farni cerkvi v Višnji gori in v podružnici svetega Mihaela v dolski fari.

Benedictus Huetterer. Iz l. 1741 veliki zvon v Blečjem vrhu v poliški fari z napisom: *Jesus Nazarenus rex Judaeorum.* — *Zu Gottes ehren bin ich geflossen; Benedict Huetterer hat mich gegossen.* — Iz l. 1750 na Možanici v cerkljanski fari. — Iz l. 1755 srednji in mali zvon v farni cerkvi na Homcu. Ulita sta bila pod župnikom Volbenkom Karolom pl. Schifferjem.

Balthasar Thadaeus Schneider. Zvonovi: Iz l. 1762 v Dedindolu in v cerkvi sv. Ane v višnjegorski fari. Iz l. 1765 veliki zvon na Homcu. Ulit je bil pod dekanom in župnikom mengeškim Mihaelom Rastern-om. — Iz l. 1767 v Lužah šenčurske fare.

Maria Anna Schneider. Veliki zvon v Gradu v cerkljanski fari iz l. 1768.

Joannes Jacobus Samassa. Njegovi zvonovi so še: Iz l. 1769 na Sp. Brniku v cerkljanski fari. — Iz l. 1770 na Setniku v pograbski fari. — Iz l. 1773 v Cerkljah z napisom: *Laudes Triadi cano; Crucifixum plango; Mariam saluto, Exaltatae apprecor; Apostolos honoro; Populum voco; Mortuos defleo; Et tempestates pello,* in na Zg. Brniku iste fare. — Iz l. 1777 v Polici. — Iz l. 1778 v Britofu predoseljske fare in v Praprečah pograbske fare. — Iz l. 1782 v Srednji vasi v šenčurski fari in v Grčarjevcu v planinski fari. — Iz l. 1785 na Sp. Brniku v cerkljanski fari. — Iz l. 1791 v podružnici sv. Mihaela v ižanski fari. — Iz leta 1792 v Loki pri Mengšu, v podružnici sv. Mihaela v dolski fari in v Britofu predoseljske fare. — Iz l. 1793 v Vokvi v šenčurski fari. — Iz l. 1794 v Grosupljem v šmarijski fari. — Iz l. 1795 v Troščinah v poliški fari in na Dobravi v višnjegorski fari. — Iz l. 1797 v Želimljah. — Iz leta 1798 na Pešati v fari sv. Jakoba. — Iz l. 1799 trije zvonovi v farni cerkvi v Šmariju s temi napisi: I. *In Dei gloriam et B. V. Mariae honorem me populus parochiae S. Marein sub Rev. decano domino Cajetano Lib. Barone de Gallenfels per Joannem Jacobum Samassa a. d. 1799 Labaci fundi fecit.* Tehta 2615 funtov. II. *Dedicata*

Celsissimo Rmo. Dmo. Mihaeli Archiepiscopo Labacensi S. R. Principi e Lib. Baronibus de Brigido. Tehta 1448 funtov. III. *Dedicata Rmo. Illmo. D. Franc. e Lib. Baronibus de Raigersfeld Eppo. Suffrag.* Iz istega leta še v Prebačevem v šenčurški fari. — Iz l. 1800 v farni cerkvi na Ježici, v Javorju v dolski fari in dva zvona na Okroglem v nakelski fari. — Iz l. 1802. na Igu in v cerkvah sv. Gregorja in sv. Jedrti v isti fari. — Iz l. 1804 v cerkvi sv. Nikolaja iste fare.

Vincencij Samassa. Iz leta 1804 nahaja se njegov zvon v cerkvi sv. Nikolaja izanske fare in v Vogljah šenčurske fare. — Iz leta 1806 v Naklem, v Dvorjah cerkljanske fare in dva zvona v cerkvi svetega Nikolaja v sorski fari. — Iz l. 1807 v Šmartinem cerkljanske fare. — Iz l. 1810 v Naklem. — Iz l. 1812 na Dolih v poliški fari, v Prelesju v dolski fari, na Pungrtu v kranjski fari dva zvona, in dva v farni cerkvi v Kranju. Veliki ima ta-le napis: *Sanctis Cantio, Cantiano, Cantianillae et Proto patronis ecclesiae dicatum. Augustino Sluga parochi et decano, Natali Pagliaruzzi mairio, incendio elapsi anni consummata urbe aere collato feri curarunt Thadeus Josek, Blasius Terpinz antistites redituum templi, caeterique cives anno 1812.* Tehta 40 centov 24 funtov.

Haeredes Vincencii Samassae. Iz l. 1817 trije zvonovi v Tomišlju. — Iz l. 1818 v Želimljah. — Iz l. 1819 na Dobrovi. — Iz l. 1820 v podružnici svetega Ambroža v cerkljanski fari in na Grosupljem v šmarijski fari z napisom: *opus Josephi Reiss nomine haeredum Vincentii Samassa.* — Z istim napisom tudi v Šentjurju pod Kumom in na Jelenjih v dolski fari, oba iz l. 1821. — Iz l. 1822 v Hrastju v šenčurški fari. — Iz l. 1824 v cerkvi sv. Ulrika v izanski fari.

K sklepu naj priobčim še nekoliko zvonov Antona in Alberta Samasse zaradi lepih napisov.

V Višnji gori v farni cerkvi ima zvon ta-le napis: *Po sheljah in skerbeh gospoda Joanesa Zieglerja me je napravila fara Vishnjagorska. Ulil Anton Samassa v Ljubljani. 1841. Delo 425. Teža 2075 funtov.*

Na Gori v šmarijski fari visita dva zvona iz l. 1869, ki imata ta-le napisa:

- I. Čuj dolina in višava,
Ko glasi se Božja slava.
- II. Bodi dan al' bodi noč,
Oznanujem Božjo moč.

V farni cerkvi v Cerkljah na Gorenjskem imajo zvonovi iz l. 1877 te-le napise:

- Veliki: V Tvoji brambi, o Marija!
Bodi naša duhovnija;
Vse nas vari tukaj srečne,
Vse pripelji v blagre večne!

Cerkljani! jaz bom
V Gospodov vas dom
Skliceval na glas,
Ko sveti bo čas.
Vsi zvesto hodite,
Vsi verno molite,
Da usliši vas Bog,
Vas reši nadlog. Tehta 2996 kg.

Tretji: Jožef, klič zvon,
Cerkve vse patron!
Pošlji cerkvi mir,
Vgasni vsak prepir.
Sprosi zadnji čas
Srečno smrt za nas! Tehta 734 kg.

Mali: Božja vlada naj ljubezen:
Bodi vsak pošten in trezen,
Mladi, stari, bodi čist,
Pojem zvon evangelist! Tehta 50 kg.

V podružnici sv. Duha v planinski fari visé trije zvonovi, uliti l. 1884, ki imajo te-le napise:

I. S podobo sv. Duha in sv. Antona:

Vsakdanji ljubi kruh
Dodeli sveti Duh!

Prosi za nas, svet Anton,
Ki mogočen si patron.

II. S podobo sv. Magdalene in čistega spočetja Marije Device:

Bodi od nas češena sveta Magdalena!

O Marija vsaki čas
Prosi ti za nas!

Mi uliti smo zvonovi trije
Ob času spraznjene škofije.

III. S podobo sv. Jedrti in sv. Frančiška:

Sveta Jedrt vse nezgode
Vari nas in vsake škode!

O svet Frančišk svetnik
Bodi zvest nam pomočnik!

b) *Zvonar v Kranju.*

Johann Christian Riser. Njegovi zvonovi so še: Iz l. 1743 na Trati v velesovski fari. — Iz l. 1752 v Hrastju in v Hotemažah v šenčurški fari. — Iz l. 1753 v Olševku — in iz l. 1754 v Lužah šenčurske fare. — Iz l. 1758 na Trati v velesovski fari.

D. Zvonovi tujih zvonarjev po Kranjskem.

De Posterna. V podružnici sv. Ane v osilniški fari visi zvon, težak kacih 50 funtov s tem-le napisom na robu: *campana s. Joannis Batiste De Posterna MCCCCXIII. de XX. M. Junii.* Na vratu pa: *TPEPBI Gregori* in temu nasproti: *P † M.*

Franciscus Patavinus. Njegov zvon iz l. 1531 se nahaja v Praprečah v pograjski fari z napisom: *opus Francisci Patavini MCCCCXXXI.*

Antonius de Polis Venetus. V Damlju v viniški fari visi zvon s tem-le napisom: *opus Antonii de Polis Veneti Anno Domini 1661*. Na krilu so štiri podobe: dvakrat Kristus na križu, pod njim dva svetnika.

Nicolaus Urbanus Boset. Njegov zvon iz l. 1689 visi v farni cerkvi v Šentjurju pod Kumom.

Conradus Schneider. Zvon iz l. 1713 visi na Možanici v cerkljanski fari. — Iz l. 1717 in 1724 pa dva zvona v farni cerkvi v Stopičah.

Josephus Reiss Cilleae. Njegov zvon iz l. 1774 visi na Kamnici v šentjanski fari.

Georg Steinmetz Cilleae. V kranjski fari se nahajajo štirje njegovi zvonovi in sicer trije v podružnici sv. Rožnega venca — in veliki zvon v podružnici sv. Ožbalta v Čirčičah, vsi iz leta 1822. Veliki zvon v podružnici sv. Rožnega venca, ki tehta 10 stotov in 5 funtov, ima ta-le napis: *Zur groesseren Ehre unserer lieben Frauen in Rosenkranz — von den wohltaetigen Bürgern Krainburgs in: me fudit Georg Steinmetz Cilleae.* — Srednji pa ravno tam razven imena zvonarjevega še:

Cum venit tempestas
Sentitur mea potestas.
Alios ad templum voco:
Non tamen maneo loco. Tehta 6 st. 50 f.

Vincencij Gollner iz Celovca. Njegov zvon iz l. 1829 se nahaja na Pešati v cerkljanski fari.

Ignacij Hilzer iz Dunajskega Novega mesta. Štirje njegovi zvonovi iz l. 1875 visé v farni cerkvi v Kranju.

S tem naj spis končam. Ako se ozremo še enkrat na kranjske zvonarje, vidimo, da jih je lepo število, skoraj 40, kolikor nam jih je dosedaj znanih. Res veliko za malo kranjsko deželo, menda največ v vseh avstrijskih kronovinah. To nam pač glasno priča o pobožnosti slovenskega naroda, ki rad daruje in veliko žrtvuje v čast božjo in za lepoto hiše Gospodove.

K sklepu naj priobčim še enkrat v kronološkem redu imena vseh kranjskih zvonarjev z leti, v katerih so lili — in pa imena tujih zvonarjev, katerih zvonovi se nahajajo po Kranjskem.

A) Kranjski zvonarji.

a) Ljubljanski.

Vincencius 1340—1355.

Annonius 1382.

Mihael 1383.

Bartholomaeus 1387.

Georius 1468.

Lienhart (Leinhart) Giesser 1545—1564.

Mert Edelman 1580—1592.

Joannes Albino 1588—1594.

Elias Sombrakh (Sombrakh) 1603—1630.

Mihael Remer 1630—1644.

Martin Remer 1640.

Ferdinandus Eisenberger 1642—1691.

Adam Kokhel 1644—1647.

Hans Khokl 1647—1648.

Nicolaus et Jacob Boset 1654.

Jakob Boset 1661.

David Polster 1668—1670.

Bernardin Franchi 1677.

Christian Schlags 1681—1689.

Casparus Franchi 1671—1736.

Dominicus Francho 1717.

Heinrich Rauch (Rausch?) 1729—1736.

Josephus Samassa 1732—1750.

Antonius Samassa 1742—1750.

Zacharias Reid (Reidt, Raidt) 1750—1772.

Joannes Reid 1776—1783.

Lucas Dimiz 1733—1782.

Benedictus Huetterer (Huetter) 1744—1755.

Ivan Putz in Franc Purkhard 1755.

Ivan Putz 1757.

Balthasar Thaddaeus Schneider 1760—1768.

Maria Anna Schneider 1768.

Joannes Jacobus Samassa 1769—1804.

Vincentius Samassa 1804—1814.

Josephus Reiss (nomine haeredum Vincentii Samassa) 1824.

Antonius Samassa 1824—1865.

Albert Samassa.

b) Zvonar v Kranju.

Johann Christian Riser 1743—1770.

c) Zvonar v Žužembergu.

Andreas Strach 1663.

B) Tuji zvonarji.

Antonius M. R. Veneciis 1423.

De Posterna 1513.

Franciscus Patavinus 1531—1534.

Jeronimus Roger zu Villach 1550.

G. F. L. Goriciensis 1630.

Simad Urndorfer.

Antonius de Polis Venetus 1661.

Martinus Romuta 1707—1708.

Ignacij Hilcer iz Dunajskega Novega mesta 1875.

Celjski zvonarji.

Nicolaus Urbanus Boset 1669—1689.

Nicolaus Urbanus Boset et Conradus Schneider 1701.

Conradus Schneider 1713—1724.

Caspar Balthasar Schneider 1752—1773.

Josephus Reiss 1774.

Georg Steinmetz 1822.

Celovška zvonarja.

Vincencij Gollner 1829—1831.

Tomaž Gollner 1837—1856.

Vsebinska. *Diplomatarij: Bulla papeža Pija VI., s katero zatara nadškofijo goriško ter povzdigne ljubljansko škofijo v nadškofijo. (Nadaljevanje.) — Doneski k zgodovini zvonarjev in zvonov na Kranjskem. (Dodatek.)*